

Евакуація – це організоване виведення чи вивезення населення з небезпечних зон. Безпосередньо евакуацією займається штаб цивільної оборони, усі організаційні питання вирішують евакуаційні комісії. Евакуація розпочинається після прийняття рішення начальником цивільної оборони, надзвичайною комісією або органами влади.

Евакуація працюючого населення здійснюється за виробничим принципом, а населення, яке не пов'язане з виробництвом, – за територіальним принципом через домоуправління, ЖЕУ, ЖЕК тощо. Діти евакуюються разом з батьками, але можливе їх вивезення зі школами, дитсадками.

Для проведення евакуації використовуються всі види транспорту: залізничний, автомобільний, водний та індивідуальний. Автотранспорт використовується для вивезення на короткі відстані. В деяких випадках частина населення може виводитися пішки колонами по шляхах, які не зайняті перевезеннями.

Евакуація населення здійснюється через збірні евакуаційні пункти, які розташовують поблизу місць посадки на транспорт або на вихідних пунктах пішого руху, в школах, клубах, кінотеатрах та інших громадських закладах.

Про початок та порядок евакуації населення сповіщається по мережі сповіщення. Отримавши повідомлення про початок евакуації, необхідно взяти документи, гроші, речі та продукти і у визначений час прибути на збірний евакуаційний пункт, де населення реєструють, групують та ведуть до пункту посадки.

Для організації приймання, розташування населення, а також забезпечення його всім необхідним створюються евакуаційні комісії та приймальні евакуаційні пункти, які вирішують проблему розташування, забезпечення та обслуговування прибулого населення.

Тимчасове розселення громадян у безпечних районах передбачає максимальний захист людей від радіоактивного забруднення, хімічного ураження при аваріях або катастрофах на радіаційно або хімічно небезпечних об'єктах, а також запобігає загибелі людей у випадках катастрофічного затоплення районів проживання. В місцях розселення звільняються приміщення для розміщення евакуйованих громадян, готуються (за необхідності) колективні засоби захисту. Якщо сховищ недостатньо, то організовується їх додаткове будівництво, пристосування існуючих підвалів, гірських виробок, для чого залучається усе працездатне населення, в тому числі евакуйовані.

Виключно велике значення має забезпечення в місцях розселення евакуйованого населення продуктами харчування, надання їм побутових послуг і медичного обслуговування.

Забезпечення населення продуктами харчування і предметами першої необхідності здійснюється службою торгівлі і харчування цивільної оборони сільського або іншого району, який прийняв евакуйованих.

Перші дві доби люди повинні харчуватися запасами продуктів, привезеними з собою. В разі їх відсутності харчування здійснюється через мережу громадського харчування або в сім'ях, в яких вони підселені.

ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЙ ЛОГОПЕДИЧНОЇ РОБОТИ НА РОЗВИТОК ЗДОРОВОЇ ОСОБИСТОСТІ

*Сланська Д. В.
м. Полтава*

Анотація. У статті на основі теоретичного аналізу розглянуто актуальність використання технологій у роботі логопеда дошкільного закладу з дітьми, які мають порушення мовленнєвого розвитку, їх вплив на розвиток здорової особистості, а також

визначено основні правила техніки безпеки у корекційно-логопедичній діяльності з дітьми-логопатами.

Ключові слова: здоров'язберігаючі технології, діти з порушеннями мовленнєвого розвитку, техніка безпеки, особистість, компоненти мовлення.

Постановка проблеми. Обсяг пізнавальної інформації, яку отримують діти в дошкільному дитинстві, постійно зростає, що зумовлює підвищення розумового навантаження, викликає перевтому, дратівливість, сповільнення процесів перебігу мисленнєвих операцій у дітей, зниження уваги, пам'яті тощо. Ці порушення, відповідно, впливають на якість засвоєння дошкільнятами програмового змісту і можливості використання здобутих знань, умінь і навичок у реальному житті, особливо це стосується дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку (із загальним недорозвиненням мовлення, фонетико-фонематичним недорозвиненням, системними порушеннями мовлення, заїканням тощо). Використання логопедом здоров'язберігаючих технологій може підвищити результативність навчально-виховного процесу у цьому напрямку, зміцнити емоційну та фізичну складові розвитку дитини.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання формування культури здорового способу життя висвітлені у роботах І. Брехман, М. Гончаренко, В. Горащук. Проблеми створення здоров'язберігаючого освітньо-виховного середовища та особливості реалізації здоров'язберігаючих технологій розглянуто у працях В. Єфімової, М. Безруких, Н. Захаревич, І. Соколова, С. Лупаренко, П. Потейко та інших, а їх застосування в логопедичній роботі згадували О. Чеботарьова, Т. Філічева, Г. Чиркіна, В. Кувшинова та інші, хоча теоретичні і практичні дослідження в цій галузі досі продовжуються.

Базова програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» [1] приділяє особливу увагу впровадженню в навчально-виховний процес технологій, які дозволяють проводити оздоровлення в цікавих різноманітних формах на заняттях різної спрямованості, забезпечують фізичне, соціально-емоційне, духовне, інтелектуальне благополуччя дошкільнят.

Мета статті: визначити роль здоров'язберігаючих технологій в оптимізації процесу корекції мовлення дошкільнят, з'ясувати основні вимоги до правил поведінки дітей на логопедичних заняттях.

Виклад основного матеріалу. Питання підвищення ефективності логопедичної роботи, різностороннього комплексного впливу на особистість дитини з важкими порушеннями мовлення, пошуку і впровадження інноваційних технологій з розвитку психічних процесів та корекції мовленнєвих порушень є актуальними, оскільки кількість дітей із мовленнєвими порушеннями невідомо зростає. Перспективним засобом корекційно-розвиваючої роботи з такими дітьми можна назвати використання логопедом здоров'язберігаючих технологій, які на тлі комплексної логопедичної допомоги, без особливих зусиль, оптимізують процес корекції мовлення дітей-логопатів і сприяють оздоровленню всього їх організму, враховуючи індивідуальні особливості кожного логопата (працездатність, довільність психічних процесів, мотивація, самооцінка тощо).

Поняття «здоров'язберігаючі технології» охоплює всі напрямки діяльності дошкільного навчального закладу щодо формування культури здоров'я дітей, позитивної мотивації на здоровий спосіб життя. І. Єрохіна [3] визначає здоров'язберігаючі технології в освіті як сукупність форм, засобів і методів, що спрямовані на досягнення оптимальних результатів у підтримці фізичного, психічного, етичного й соціального благополуччя людини, у формуванні здорового способу життя.

Існуючі класифікації здоров'язберігаючих технологій можна поєднати в кілька

груп (О. Ващенко): здоров'язберігаючі технології, що створюють безпечні умови для перебування дитини в ДНЗ; оздоровчі – технології, спрямовані на вирішення завдань зміцнення фізичного здоров'я дітей (фізична підготовка, загартування, гімнастика, масаж, музична терапія тощо); технології навчання здоров'ю – гігієнічне навчання, формування життєвих навичок, статеве виховання, профілактика травматизму; виховання культури здоров'я – виховання особистісних якостей, які сприяють збереженню і зміцненню здоров'я, формуванню уявлень про нього як цінність, посиленню мотивації на ведення здорового способу життя [4].

Роль логопеда в контексті корекції порушень мовленнєвого розвитку тісно переплітається зі збереженням фізичного і психологічного здоров'я дітей, адже на логопедичних заняттях завжди є місце бесіді про красу власного мовлення, створенню умов, що забезпечують емоційне благополуччя кожної дитини, яка має труднощі у формулюванні власного висловлювання, формуванню і розвитку основних компонентів мовлення, про які згадувалось вище. Позитивний результат досягається завдяки роботі логопеда, яка зорієнтована на комплексне оздоровлення дитини-логопата – фізичне (загальна моторика, розвиток темпу і ритму рухів), психічне (покращення процесів сприймання, пам'яті, уваги, мислення, уяви), мовленнєве (розвиток мовленнєвої і дрібної моторики, мовленнєвого дихання, корекція порушених сторін мовлення, просодичних компонентів мовлення тощо), психологічне (формування навичок самоконтролю, виховання свідомого ставлення до власного здоров'я і критичного – до власного мовлення і до мовлення людей, які оточують, підвищення працездатності, усунення логофобії при заїканні тощо).

Система логопедичної оздоровчої роботи в загальноосвітніх дошкільних навчальних закладах з дітьми, які мають мовленнєві порушення, але при цьому – збережений інтелектуальний розвиток, передбачає використання на кожному логопедичному занятті як традиційних, так і нетрадиційних здоров'язберігаючих прийомів, методів, технологій, які носять і корекційний, і профілактичний характер. У спеціальних ДНЗ, навчально-реабілітаційних центрах ця робота ускладнюється тим, що крім мовленнєвого недорозвитку, у дітей часто є ще і психоневрологічний діагноз, порушення інтелекту (затримка психічного розвитку, розумова відсталість), порушення поведінки та емоційно-вольової сфери (розлади аутистичного спектру, РДА), тож тривалість і результат залежить від виду мовленнєвого порушення, наявності чи відсутності вторинних відхилень в розвитку дитини (порушення зору, слуху, опорно-рухового апарату, інтелекту) та ступеню їх прояву.

До традиційних здоров'язберігаючих методів у роботі логопеда відносять: валеологічні хвилинки, артикуляційну гімнастику, вправи дихальної гімнастики, мовні ігри з рухами, ігри на розвиток дрібної моторики, гімнастику для очей, пальчиковий театр, мімічні вправи, фізкультхвилинки, логоритміку [5; 6].

Нетрадиційними методами оздоровлення в логопедичній роботі, які останнім часом все більше привертають увагу спеціалістів, називають:

- Су-Джок терапію – масажні кульки, якими можна стимулювати зони (відповідні точки) на долонях, у комплекті з масажними кільцями, які надіваються на пальчики, надають розслаблюючу або тонізуючу дію, а в поєднанні з вправами з корекції звуковимови і розвитку лексико-граматичних категорій сприяє підвищенню фізичної і розумової працездатності дітей [2];

- елементи самомасажу язика, вушних раковин, обличчя, кистей рук і стоп, який надає загальнозміцнюючу дію, підвищує тонус, еластичність і скорочувальну здатність м'язів (прийоми погладжування, розтирання, розминання, активні і пасивні рухи);

- біоенергопластику – спідружні рухи руки і язика, які виконуються одночасно, ритмічно з метою активізації органів артикуляції, розвивають координацію

рухів і дрібну моторику, покращують увагу, пам'ять, мислення, мовлення, синхронізують роботу півкуль головного мозку, що в подальшому скорочує час занять, при цьому не зменшуючи, а навіть посилюючи їх результативність, дозволивши перейти до виконання артикуляційних вправ за відчуттями;

- кінезіологічні вправи та ін.

Дотримуючись здоров'язберігаючих технологій на логопедичних заняттях, варто пам'ятати про корекцію психоемоційної сфери дітей, створювати позитивний емоційний фон, використовувати аудіо записи тощо.

Крім того, що заняття з логопедом повинні принести дитині очікувану користь, а не шкоду для здоров'я. Про це фахівець повинен подбати насамперед, тому важливою складовою роботи є дотримання техніки безпеки на заняттях. Варто назвати основні положення [6]:

- логопедичний масаж починається з масажу обличчя, проводити який потрібно руками, вимитими з милом і обробленими спеціальним дезінфікуючим розчином, із застосуванням дитячого масажного масла або ж без нього; при масажу порожнини рота, необхідно застосувати одноразові рукавички або напальники;

- логопедичні зонди для масажу та постановки звуків повинні бути оброблені в стерилізаторі перед початком робочого дня, а потім протиратися етиловим спиртом; краще запропонувати батькам придбати індивідуальний набір зондів для їх дитини.

- під час проведення релаксації на заняттях із заїкуватими іноді корисно застосувати аромалампу з ефірними маслами (лавандове, ромашкове, масло лимона та ін.), однак, потрібно мати на увазі, що на них у дитини може бути алергічна реакція, іноді дуже серйозна, що вимагає термінової медичної допомоги;

- фізкультхвилинка через 10 хв після початку заняття-звичайна справа для дітей і педагога, а логопед, який працює з дизартриками, проводить моторну розминку і на початку уроку. Розминаючись, необхідно пам'ятати, що не можна дітям закидати голову назад, оскільки при нестабільності в шийному відділі хребта, дехто може втратити свідомість;

- при роботі з електроміостимуляторами або з електронейростимулятором необхідно уточнити у батьків дитини, чи немає у неї судової готовності за результатами дослідження головного мозку невролога, тому що дані електроприлади можуть спровокувати судому;

- дитячі іграшки, які використовуються логопедом на занятті, повинні бути сертифікованими, щоб логопед міг бути впевненим в їх екологічності, безпеці.

Висновки. Застосування і вибір здоров'язберігаючих технологій залежить від професійної компетенції логопеда, вміння орієнтуватися в різних ситуаціях корекційно-розвивального процесу, створювати психофізіологічний комфорт дітям під час занять, здібності організувати заняття цікавішими та різноманітнішими. Загалом, здоров'язберігаючі технології на логопедичних заняттях сприяють створенню умов для формування мовленнєвого висловлювання, допомагають коригувати поведінку і долати психологічні труднощі, знімати емоційну напругу та тривожність тощо.

Список використаної літератури

1. Галущенко В. І. Використання комплексно-інноваційних заходів корекції дизартричних розладів у дітей старшого дошкільного віку / В. І. Галущенко // Корекційна та соціальна педагогіка і психологія, 2013. – С. 178-185.
2. Ерохіна І. А. Здоров'єсберегаючі технології в профілактике наркозависимості підлітків: дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.02 / І. А. Ерохіна. – Тамбов, 2005. – 272 с.
3. Кисла О. Формування здоров'язбережувальної компетентності у дітей дошкільного віку засобами здоров'язбережувальних технологій / О. Кисла, А. Кошель // Проблеми підготовки сучасного вчителя. – 2014, № 9 (Ч.2). – С.101-106.
4. Методика розвитку рідної мови і ознайомлення з навколишнім у дошкільному закладі:

Навч. посібник / А. М. Богуш, Н. П. Орланова, Н. І. Зеленко, В. К. Лихолетова; За ред. А. М. Богуш. – К.: Вища шк., 1992. – 414 с.

5. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» (нова редакція). У 2 ч. Ч. II. Від трьох до шести (семи) років / Аксьонова О. П., Аніщук А. М., Артемова Л. В. [та ін.] ; наук. кер. О. Л. Кононко. – Київ : ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2014. – 452 с.

6. Техніка безпеки на логопедических заняттях. Режим доступу: <http://logoped.kh.ua/stati/83.html>

7. Шеремет М. К. Логопедія. Підручник. Третє видання, перероблене та доповнене / За ред. М. К. Шеремет. – К. : Видавничий дім «Слово», 2014. – 672 с.

ПРАВИЛА САМОБОРОНИ ПРИ ВУЛИЧНОМУ ПОГРАБУВАННІ АБО БІЙЦІ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ВИКОРИСТАНИХ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАСОБІВ САМОБОРОНИ

*Лужанська М. О.
м. Полтава*

Анотація. Закон, що регулює самооборону, має основну ідею яка зберігається незмінною: якщо дії якоїсь людини загрожують Вашому житті або здоров'ю, Ви маєте право запобігти збитку, який ця людина може нанести Вам, заподіявши шкоду здоров'ю та безпеці цієї людини. При цьому потрібно пам'ятати про наслідки своїх власних дій та вчинків, що несуть відповідальність перед законом.

Ключові слова: оборона, захист, форми та методи самозахисту, необхідна оборона.

Мета статті є аналіз чинного законодавства, яке регулює порядок використання і застосування засобів самооборони, а також дає класифікацію всіх можливих засобів захисту, які передбачені чинним законодавством України.

Цивільний Кодекс України в ст. 19 визначає порядок самозахисту цивільних прав. Згідно зі ст. 15 Кримінального кодексу України кожна особа має право на необхідну оборону від посягання незалежно від можливості уникнути його або звернутися за допомогою до інших осіб чи органів влади. Необхідною обороною визнаються дії, вчинені з метою захисту інтересів чи прав особи, яка захищається, або іншої особи, інтересів суспільства або держави від суспільно небезпечного посягання шляхом завдання шкоди тому, хто посягає, якщо такі дії були зумовлені потребою негайного відвернення чи припинення посягання.

Самозахист – це застосування особою засобів протидії, які не заборонені законом і не суперечать моральним засадам суспільства. Способи самозахисту мають відповідати змісту права, що порушене, характеру дій, якими воно порушене, а також наслідкам, які були нанесені даними порушенням. Разом з тим, слід враховувати положення Кримінального Кодексу України, який більш детально регулює порядок самооборони і його застосування. Згідно зі ч. 1 ст. 36 Кримінального кодексу України необхідною обороною визнаються дії, вчинені з метою захисту охоронюваних законом прав та інтересів особи, яка захищається, або іншої особи, а також суспільних інтересів та інтересів держави від суспільно небезпечного посягання шляхом заподіяння тому, хто посягає, шкоди, необхідної і достатньої в даній обстановці для негайного відвернення чи припинення посягання, якщо при цьому не було допущено перевищення меж необхідної оборони.

Слід звернути увагу на положення ч. 5 ст. 36 Кримінального Кодексу України, яка передбачає, що не є перевищенням меж необхідної оборони і не має наслідком кримінальну відповідальність застосування зброї або будь-яких інших засобів чи